

Rapportage Toetsing investeringsplannen netbeheerders elektriciteit en gas 2022

1. Inleiding

De landelijke en regionale netbeheerders voor elektriciteit en gas hebben op 3 januari 2022 op basis van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en de Gaswet ontwerp investeringsplannen (hierna: investeringsplannen) bij de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) ter toetsing aangeleverd. De investeringsplannen moeten alle uitbreidings- en vervangingsinvesteringen bevatten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken van de netbeheerders. De ACM toetst of de netbeheerder in redelijkheid tot het investeringsplan heeft kunnen komen. Concreet betekent dit dat de ACM toetst of de netbeheerder in het investeringsplan de noodzakelijkheid van de investeringen aantoont: netbeheerders moeten meerdere scenario's schetsen en in combinatie met hun kwaliteitsborgingssysteem (hierna: KBS) op een logische wijze aantonen welke knelpunten naar verwachting ontstaan. Vervolgens moeten zij onderbouwen waarom bepaalde investeringen noodzakelijk zijn voor het oplossen van deze knelpunten. Indien een netbeheerder onvoldoende maakcapaciteit heeft om alle knelpunten tijdig op te lossen, is er sprake van onderinvesteringen. In een dergelijk geval moet de netbeheerder keuzes maken over welke knelpunten hij (post)prioriteert. De ACM heeft bij de toets op de investeringsplannen 2022 ingezet op transparantie, zodat deze keuzes door netbeheerders voldoende inzichtelijk en navolgbaar zijn voor marktpartijen.

De ACM heeft vanaf het moment van indiening van de investeringsplannen 12 weken de tijd om de investeringsplannen te toetsen. Binnen deze tijd kan de ACM aanvullende informatie opvragen en de netbeheerder verzoeken om het investeringsplan vrijwillig aan te passen. Als het overleg met de netbeheerder niet tot vrijwillige aanpassing leidt of wanneer een netbeheerder aangeeft dat hij het investeringsplan niet tijdig kan aanpassen, dan kan de ACM aan een netbeheerder een bindende gedragslijn opleggen. De netbeheerder moet dan het investeringsplan aanpassen, bijvoorbeeld door de onderbouwing aan te vullen. Na de termijn van 12 weken, en indien van toepassing, na aanpassing van het investeringsplan in lijn met een bindende gedragslijn, kan de netbeheerder het investeringsplan vaststellen. Met het vaststellen van de investeringsplannen door de netbeheerders worden de daarin opgenomen investeringen noodzakelijk geacht en zijn de netbeheerders verplicht de investeringen uit te voeren, en niet meer of minder.

De noodzakelijkheid strekt zich daarbij niet uit tot de wijze waarop de netbeheerder op een efficiënte wijze uitvoering zal geven aan de investeringen. Voor veel uitbreidingsinvesteringen van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) en Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) geldt dat de ACM deze na inbedrijfname individueel kan toetsen op doelmatigheid. Daarnaast zorgt de tariefregulering voor prikkels voor netbeheerders om efficiënt te werken, onder andere door de prestaties van verschillende netbeheerders met elkaar te vergelijken.

Als de ACM op basis van het investeringsplan van oordeel is dat een netbeheerder niet in voldoende mate aan de benodigde capaciteit of aan het kwaliteitsniveau van zijn transporttaak kan voldoen, of slechts op een ondoelmatige wijze, moet de ACM hiervan melding doen aan de minister van Economische Zaken en Klimaat.

Het is de tweede keer dat de ACM de investeringsplannen toetst, na de eerste toets in 2020. Hoewel het opstellen en toetsen van investeringsplannen een ontwikkelproces is, dat op verschillende onderdelen om evaluatie vraagt¹, constateert de ACM dat de investeringsplannen wederom een waardevol nieuw instrument zijn gebleken. Het geeft namelijk inzicht in welke capaciteits- en kwaliteitsknelpunten er in de komende tien jaar naar verwachting ontstaan en welke investeringen een netbeheerder de komende jaren doet om deze knelpunten te verhelpen. Hierdoor ontstaat ook een goed beeld over knelpunten die een netbeheerder niet tijdig kan oplossen.

In deze rapportage beschrijft de ACM de toetsing van deze investeringsplannen en haar bevindingen. Er wordt achtereenvolgens beschreven:

1. hoe het proces van toetsing is verlopen;
2. wat de inhoudelijke beoordeling van de ACM is, inclusief de bevindingen per netbeheerder en de vervolgacties;
3. wat het vervolg is na de toetsing van de investeringsplannen.

2. Proces

In het voorjaar 2018 is de Wet Voortgang Energietransitie² aangenomen; door deze wijziging van de E-wet en de Gaswet zijn de investeringsplannen en de toetsing ervan door de ACM vanaf 2020 in het leven geroepen.

In april 2021 heeft de ACM een informatieverzoek (hierna: het Kader informatiebehoefte) gestuurd aan de netbeheerders. In het Kader informatiebehoefte heeft de ACM beschreven hoe zij open normen in wet- en regelgeving invult en welke informatie de ACM extra nodig heeft om de toetsing te kunnen uitvoeren. De ACM heeft hierover van tevoren overleg gevoerd met de netbeheerders. De ACM heeft de netbeheerders verzocht de in het Kader gespecificeerde informatie op te nemen in de investeringsplannen dan wel tegelijk met het sturen van de investeringsplannen aan te leveren.

In december 2021 hebben de netbeheerders hun investeringsplannen openbaar geconsulteerd voor een periode van vier weken. Veel marktpartijen en ook regionale overheden hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt om op de plannen te reageren. De periode van consultatie heeft de ACM gebruikt om de plannen te bekijken en haar bevindingen over ontbrekende informatie te delen met de netbeheerders. De ACM is verheugd om te constateren dat de netbeheerders veel van de bevindingen van de ACM hebben opgevolgd in de ontwerpinvesteringsplannen die zij op 3 januari bij de ACM hebben ingediend.

Op 3 januari 2022 zijn de investeringsplannen van alle netbeheerders bij de ACM ingediend. De ACM heeft getoetst of de netbeheerders in redelijkheid tot hun investeringsplannen hebben kunnen komen. De ACM heeft een risicogerichte aanpak gevolgd bij het toetsen van de investeringsplannen, waarbij zij de

---

¹ Bijvoorbeeld ten aanzien van de wettelijke bevoegdheden en de werking van de toets in de praktijk.

² Wet van 9 april 2018 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie), Staatsblad 2018, 109.

wijze heeft getoetst waarop netbeheerders van scenario's en KBS, via knelpunten tot hun investeringen zijn gekomen.

De ACM heeft nagenoeg alle netbeheerders verzocht aanpassingen te doen in de investeringsplannen. De meeste netbeheerders hebben aan deze verzoeken voldaan. De ACM heeft tijdens de toetsing tevens enkele aanvullende informatieverzoeken gestuurd.

Zoals bekend toetst, naast de ACM, ook EZK de investeringsplannen van de landelijke netbeheerders GTS en TenneT. De toets van EZK is erop gericht of de landelijke netbeheerders de ontwikkelingen op de energiemarkt voldoende hebben meegenomen.

3. Inhoudelijke beoordeling

Geen niet-noodzakelijke investeringen

De ACM heeft op basis van een gerichte steekproef in de plannen geen investeringen geïdentificeerd waarvan de netbeheerders de noodzakelijkheid niet hebben aangetoond.

Wet- en regelgeving vereisen een onderbouwing van alle investeringen, onder andere op basis van een maatschappelijke kosten-batenanalyse. De ACM heeft daar de volgende interpretatie aangegeven. De ACM vereist bij majeure investeringen (regionale netbeheerders en GTS) en EHS investeringen (TenneT) een alternatievenanalyse. De netbeheerders geven dan weer wat de alternatieven voor deze investering zijn en hoe ze tot het gekozen alternatief gekomen zijn.

Netbeheerders hebben in hun investeringsplannen ook investeringen opgenomen die nog onderzocht worden, waarvoor nog een afweging van alternatieven en een kosten-batenanalyse moet plaatsvinden. Dit gaat veelal om investeringen die op langere termijn plaatsvinden, dat wil zeggen investeringen die pas na indiening van het volgende investeringsplan worden gerealiseerd. Dat betekent dat als de realisatie van investeringen dichterbij komt, de ACM de op dat moment nieuw beschikbare informatie zal meewegen bij de toets op de noodzakelijkheid. Hiervan is bijvoorbeeld sprake van een aantal investeringen uit het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK).

Sommige investeringen te laat voor het oplossen van transportschaarste

De ACM maakt zich op basis van haar toets van de investeringsplannen zorgen over de tijdige realisatie van de investeringen van de netbeheerders TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT), Liander N.V. (hierna: Liander), Enexis Netbeheer B.V. (hierna: Enexis) en Stedin Netbeheer B.V. (hierna: Stedin). Bij deze netbeheerders is ook in 2020 transportschaarste geconstateerd. De ACM maakt uit de investeringsplannen op dat het vaker voorkomt dat inbedrijfnamedata van investeringen pas zijn voorzien nadat een knelpunt zich naar verwachting voordoet. Dat is naar het oordeel van de ACM een indicatie dat het schaarsteprobleem, zoals opgenomen in de investeringsplannen 2022 groter is geworden ten opzichte van de vorige investeringsplannen.

De ACM constateert dat er nog steeds sprake is van transportschaarste de komende tien jaar, ook al blijkt duidelijk uit de investeringsplannen dat de netbeheerders veel investeren en zich inspannen om de door hen te beïnvloeden factoren van het maakbaarheidsprobleem op te pakken. Netbeheerders geven aan dat een veelheid aan factoren leidt tot het maakbaarheidsprobleem. Eén van die factoren is schaarste aan (specifiek) technisch personeel. Alle netbeheerders waarbij een tekort aan transportcapaciteit ontstaat, hebben te maken met een personeelstekort. Andere factoren die tot het maakbaarheidsprobleem leiden

zijn onder meer de voorziene niet-beschikbaarheid van het net (delen van het net moeten gecontroleerd uit bedrijf kunnen worden genomen, dus er kan niet aan alle netonderdelen tegelijk worden gewerkt) en de lange vergunningsprocedures.

Omdat de ACM het niet realistisch acht dat alle netbeheerders het verwachte tekort aan personeel volledig kunnen oplossen door werving en omdat de ACM ook begrip heeft voor de andere factoren, verwacht de ACM niet dat netbeheerders het maakbaarheidsprobleem op korte termijn volledig kunnen oplossen. Dit betekent dat zij keuzes moeten maken ten aanzien van welke knelpunten zij (post)prioriteren. De ACM heeft bij de toets op de investeringsplannen 2022 ingezet op zoveel mogelijk transparantie, zodat deze keuzes inzichtelijk en navolgbaar zijn voor marktpartijen. De investeringsplannen moeten volgens de ACM duidelijk inzicht geven in de vraag welke investeringen, wanneer en waarom op dat moment worden uitgevoerd. In dat kader is het belangrijk dat alle knelpunten door netbeheerders voldoende inzichtelijk worden gemaakt, inclusief het inzicht of de knelpunten wel of niet tijdig, dus voordat ze zich voordoen, kunnen worden opgelost. Verder acht de ACM het ook zeer waardevol dat de netbeheerders die vanwege een maakbaarheidsprobleem keuzes moeten maken, duidelijk maken aan marktpartijen hoe deze keuzes tot stand zijn gekomen. De ACM heeft ten behoeve van de investeringsplannen 2022 daarom aan de netbeheerders gevraagd een duidelijk prioriteringskader op te stellen en in het plan expliciet toe te lichten hoe dit leidt tot de ge(post)prioriteerde investeringen.

Melding in de zin van artikel 22 Elektriciteitswet

Vanwege haar oordeel over het blijven bestaan dan wel ontstaan van congestie bij de vier elektriciteitsnetbeheerders is de ACM gehouden formeel melding te doen als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de E-wet. Naar het oordeel van de ACM blijkt uit de investeringsplannen van TenneT, Liander, Enexis en Stedin dat zij in onvoldoende mate kunnen of zullen kunnen voorzien in de totale behoefte aan capaciteit voor het transport van elektriciteit over de door hen beheerde netten.

Voor de door TenneT beheerde netten op land een bindende gedragslijn

De initieel ingediende investeringsplannen (ingediend op 3 januari 2022) bevatten nog niet alle voor een toets noodzakelijke informatie. De ACM heeft daarom bij netbeheerders aanvullende informatie opgevraagd. De netbeheerders hebben hun investeringsplannen op verzoek van de ACM vrijwillig aangepast. Hierdoor is de volledigheid en kwaliteit van de onderbouwing van sommige investeringsplannen zo verbeterd dat de ACM geen bindende gedragslijn hoefde op te leggen. De ACM heeft aan deze netbeheerders laten weten dat zij hun investeringsplannen kunnen vaststellen. Voor investeringsplannen van de door TenneT beheerde netten op land³ waren deze verbeteringen niet haalbaar binnen de toetsingstermijn van 12 weken. De ACM heeft ten aanzien van de investeringsplannen van de door TenneT beheerde netten op land daarom een bindende gedragslijn opgelegd te meer omdat van hen mede in het licht van de grote maakbaarheidsproblemen meer transparantie mag worden verwacht. De bindende gedragslijn vereist dat netbeheerders hun investeringsplannen op dit punt aanpassen. De ACM zal de plannen op dit punt dan opnieuw toetsen. Als in de investeringsplannen voor de door TenneT beheerde netten op land de wijzigingen afdoende zijn doorgevoerd, kunnen deze plannen alsnog worden vastgesteld.

Investeringsplannen moeten de volgende keer beter

De ACM verwacht van de netbeheerders dat zij een verbeteringslag doorvoeren in de investeringsplannen die uiterlijk op 1 januari 2024 moeten worden ingediend, om het doel te bereiken waarvoor de toets door

---

³ TenneT beheert naast het net waarvoor zij de aangewezen netbeheerder is, ook het Randmeren net. Liander is de aangewezen netbeheerder van het Randmeren net, maar heeft het beheer ervan uitbesteed aan TenneT. In die hoedanigheid heeft TenneT het investeringsplan voor het Randmeren net opgesteld (zie ook paragraaf 3.1 van deze bijlage).

de wetgever in het leven is geroepen. Belangrijke onderdelen die moeten verbeteren zijn onder meer het verder aanscherpen van de scenariostudies, de concretisering van kwaliteitsknelpunten en het inzichtelijker maken in het investeringsplan van de alternatievenanalyses bij majeure investeringen. Omdat deze punten veel tijd vergen voor verbetering en bijvoorbeeld voor wat betreft de scenario's de voorbereidingen voor de investeringsplannen 2024 al zijn gestart, kiest de ACM voor een traject met netbeheerders om deze verbeteringen vóór de investeringsplannen van 2024 te realiseren in plaats van voor het geven van een bindende gedragslijn.

Opstellen prioriteringskader

De ACM kan het blijven bestaan of ontstaan van congestie, oftewel het niet tijdig voldoen aan de vraag naar transportcapaciteit, niet voorkomen door het opleggen van een bindende gedragslijn naar aanleiding van deze investeringsplannen of het toepassen van andere formele instrumenten. Naar de mening van de ACM vergt deze complexe problematiek een gezamenlijke aanpak met uw ministerie, decentrale overheden, de ACM, netbeheerders en marktpartijen, om een mogelijke vertraging van de energietransitie en van de uitvoering van het Klimaatakkoord te voorkomen. De ACM roept uw ministerie daarom op om zo snel mogelijk een helder prioriteringskader (afwegingskader) op te stellen en vast te leggen in de relevante wetgeving of in een aanwijzing, waarin de verschillende publieke belangen worden gewogen, zodat netbeheerders dit kader zoveel mogelijk kunnen betrekken bij de investeringsplannen van 2024. De ACM wijst uw ministerie erop dat het van belang is dat alle investeringen worden geprioriteerd met behulp van een prioriteringskader (afwegingskader). Dat betekent wat de ACM betreft dat investeringen opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) nog geprioriteerd moeten worden (ook ten opzichte van andere investeringen), net zoals investeringen die volgen uit andere infrastructuur- en investeringsprogramma's.

Het opstellen van een prioriteringskader (afwegingskader) gaat niet het maakbaarheidsprobleem van netbeheerders oplossen. Een prioriteringskader (afwegingskader) kan netbeheerders wel helpen om de uitbreidingsinvesteringen die bijdragen aan het realiseren van publieke belangen, waaronder de energietransitie en het behalen van het Klimaatakkoord, prioriteit te geven. Netbeheerders worden bij de vaststelling van het ontwikkelde kader, dan gelegitimeerd om die investeringen die de energietransitie bevorderen te prioriteren. Hierdoor kunnen ondanks het maakbaarheidsprobleem, de geprioriteerde doelen alsnog worden bereikt. De ACM biedt uw ministerie aan actief mee te denken over het ontwikkelen van een prioriteringskader en vindt het uiteraard belangrijk dat onder andere netbeheerders hierbij ook worden betrokken.

3.1. Bevindingen per netbeheerder

Algemene bevindingen

Een aantal bevindingen gelden voor alle netbeheerders. Deze worden hierna kort benoemd.

Scenario's

De netbeheerders hebben gezamenlijk drie degelijke scenario's ontwikkeld en beschreven in de investeringsplannen. De scenario's kunnen voor de investeringsplannen die uiterlijk 1 januari 2024 aangeleverd moeten worden, nog verder worden aangescherpt. Deze aanscherpingen zitten bijvoorbeeld in de aannames die gemaakt worden over de hoeveelheid aan te sluiten laadpalen en de aannames omtrent de verscheidende alternatieve energiebronnen. Ook heeft de ACM vragen of de scenario's wel onderscheidend genoeg zijn en daarmee wel alle hoeken van het speelveld verkennen. De ACM gaat hierover met de netbeheerders in gesprek.

Alternatievenanalyse

De alternatievenanalyse is voor alle netbeheerders, met uitzondering van GTS⁴, erg bondig en onvoldoende transparant. In de investeringsplannen die uiterlijk 1 januari 2024 aangeleverd moeten worden vereist de ACM dat de alternatievenanalyse die netbeheerders bij majeure investeringen doen, inzichtelijker worden opgenomen.

TenneT

De landelijke netbeheerder TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft twee investeringsplannen ingediend, voor het net op land en het net op zee.

Investeringsplan Net op land

Knelpunten

Het investeringsplan van TenneT bevat geen afschrift van het risicoregister. Hierdoor is het onduidelijk wat de herkomst is van de kwaliteitsknelpunten, die gebaseerd zijn op de risico's uit het risicoregister. Daarnaast ontbreken de knelpunten die gemitigeerd worden door bedrijfsvoeringmaatregelen, zoals redispatch of extra onderhoud. TenneT heeft aangegeven dit niet te kunnen herstellen voor afloop van de toetsingstermijn van de ACM. De ACM legt TenneT voor dit punt daarom een bindende gedragslijn op. Hierin verplicht de ACM TenneT dat zij een afschrift opneemt dat zowel kwaliteits- als capaciteitsknelpunten bevat alsmede knelpunten die met bedrijfsvoeringmaatregelen worden opgelost.

Investeringen

Door een gebrek aan maakcapaciteit is TenneT niet in staat om alle knelpunten tijdig op te lossen. Dit betekent dat niet kan worden voldaan aan alle transportbehoeften. De ACM constateert dat TenneT haar prioriteringskader niet op orde heeft, waardoor de beperkte maakcapaciteit niet goed kan worden ingezet en TenneT geen realistische inbedrijfnamedata kan geven van investeringen. Om deze reden zet de ACM dan ook een bindende gedragslijn in op dit onderwerp.

Liander Randmeren

Als beheerder van het Randmeren net van Liander, is TenneT ook verantwoordelijk voor het investeringsplan van het Randmeren net. Hier gaat de ACM onder het kopje Liander uitgebreider op in.

Investeringsplan Net op zee

Bij het Investeringsplan Net op zee is de toets van de ACM beperkt tot de vraag of het investeringsplan in lijn is met het ontwikkelkader⁵. Dat is het geval.

GTS

GTS heeft een helder investeringsplan samengesteld dat voldoet aan de eisen die de ACM aan een investeringsplan stelt. GTS heeft geen majeure investeringen opgenomen in dit investeringsplan omdat die op dit moment niet zijn voorzien. Binnen twee jaar voorziet GTS dat er een aantal majeure investeringen binnen de reikwijdte van dit investeringsplan kunnen vallen die zich nu nog in de voorbereidingsfase bevinden. Voor deze investeringen zal GTS een addendum op dit investeringsplan opstellen.

---

⁴ GTS heeft namelijk geen majeure investeringen opgenomen in het investeringsplan.

⁵ [Ontwikkelkader windenergie op zee voorjaar 2020.pdf \(rvo.nl\)](#)

Enexis

Enexis heeft een informatief en inzichtelijk investeringsplan opgeleverd dat aan vrijwel alle eisen voldoet die de ACM aan een investeringsplan stelt. De door de ACM gevraagde aanvullingen zijn door Enexis in een aangepast ontwerp investeringsplan toegevoegd.

Enexis moet vanwege schaarse maakcapaciteit haar werkzaamheden prioriteren, zo worden klantaanvragen boven vervangingsinvesteringen geprioriteerd tenzij de vervangingsinvesteringen noodzakelijk zijn om onaanvaardbare risico's te verhelpen. Hoe Enexis beslist op welk station ze de uitvoeringscapaciteit inzetten beschrijft zij in haar prioriteringskader. Enexis zal de komende jaren moeten overbruggen met congestiemanagement, het uitstellen van verzoeken om transportcapaciteit of met andere operationele maatregelen. Voor de meeste vertraagde uitbreidingsinvesteringen is dat het gevolg van uitbreidingsinvesteringen in het bovenliggend (E)HS-net die later in bedrijf worden genomen (zie bijlage 7.1 in het IP van Enexis). Er zijn individuele stations die Enexis lager prioriteert en dus later uitvoert vanwege beperkte uitvoeringscapaciteit. Hiervoor is de specifieke afweging helder beschreven. Vooralsnog stelt Enexis dat de prioritering als gevolg van schaarse uitvoeringscapaciteit in 2022 nog geen nadelige gevolgen zal hebben op de kwaliteitsnormen die Enexis nastreeft.

Coteq

Coteq heeft een degelijk IP opgeleverd. Coteq verzuimt echter zowel op kwaliteits- als op capaciteitsgebied inzichtelijk te maken wat de grootte is van de individuele knelpunten en de mate waarin deze verholpen worden door de geplande investeringen. Hierdoor is het voor de ACM niet inzichtelijk of en op welke termijn een specifiek knelpunt verholpen is. Coteq is hiervan op de hoogte gesteld en de ACM heeft aangegeven in het volgende investeringsplan verbeteringen ten aanzien van deze punten te verwachten.

Liander

Liander meldt in haar investeringsplan dat ze bij het uitbreiden en verzwaren van haar net tegen belemmeringen aanloopt. Door de toegenomen transportschaarste als gevolg van aanvragen voor aansluitingen voor duurzame opwek, ligt de focus van Liander de komende jaren primair op het vergroten van de transportcapaciteit. Liander voegt daaraan toe dat zij, ondanks die focus, niet in staat is om alle vereiste capaciteitsuitbreidingen op het gewenste moment te realiseren. De ACM verwacht op meerdere plekken in de elektriciteitsnetten van Liander capaciteitstekorten. Niet alleen bij majeure investeringen maar ook bij reguliere investeringen moet Liander inbedrijfnamedata uitstellen, ook in gebieden waar nu al sprake is van congestie. Deels heeft dit te maken met capaciteitstekorten op hogere deelnetten die onder het beheer van TenneT vallen.

Wat betreft de kwaliteit van het netwerk heeft Liander aangegeven de focus te verleggen van investeringen in kwaliteit naar investeringen in capaciteit. De streefwaarden, zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse uitvalduur, worden voor de toekomst minder ambitieus vastgesteld. Het gebrek aan maakcapaciteit heeft daarom ook invloed op de kwaliteit van het elektriciteitsnetwerk.

Om bovenstaande problematiek aan te pakken heeft Liander een plan opgesteld om de komende vijf jaar 3600 FTE binnen en buiten de organisatie aan te stellen. De ACM wijst erop dat dit een erg ambitieus plan is en vraagt zich af in hoeverre dit realistisch is, zeker gezien het maakbaarheidsprobleem. Indien Liander dit niet haalt en voorziet dat zij haar investeringsplan op dit punt niet volledig kan uitvoeren, dan ziet de ACM dit als significante wijziging van het investeringsplan en verwacht zij dat Liander hiervoor een gewijzigd investeringsplan zal indienen.

Liander Randmeren

De ACM legt Liander voor haar investeringsplan voor het net in de regio Randmeren dezelfde bindende gedragslijn op als zij aan TenneT heeft opgelegd. Het Randmeren net is een hoogspanningsnet waarvoor Liander, ondanks dat het een hoogspanningsnet betreft, is aangewezen als de netbeheerder en waarvan Liander eigenaar is vanwege de bestaande cross border lease afspraken. Het feitelijk beheer van het net is door Liander uitbesteed aan TenneT. TenneT heeft derhalve ook het door Liander ingediende investeringsplan voor het Randmeren net opgesteld. Het plan voor het Randmeren net is op dezelfde manier opgesteld als het plan van TenneT voor haar Net op Land en het plan voor het Randmeren net heeft dus ook dezelfde gebreken. Nu Liander de netbeheerder van het Randmeren net is, heeft de ACM daarom ook een bindende gedragslijn aan Liander opgelegd voor haar investeringsplan voor het Randmeren net. Het ligt voor de ACM in de lijn der verwachting dat TenneT het ontwerp investeringsplan van Liander voor het Randmeren net aanpast conform de eisen in de bindende gedragslijn, omdat zij ook in eerste instantie het investeringsplan heeft opgesteld, en verwacht de ACM dat Liander hiervoor een gewijzigd investeringsplan zal indienen.

Rendo

Rendo heeft een inzichtelijk investeringsplan opgeleverd dat aan vrijwel alle eisen voldoet die de ACM aan een investeringsplan stelt. Wat nog ontbreekt is een helder onderscheid tussen majeure en reguliere investeringen in het gasnet, een koppeling tussen realisaties en knelpunten uit het investeringsplan 2020 en de concrete gevolgen van congestie in haar gebied, ook al wordt deze veroorzaakt door knelpunten bij TenneT. De ACM heeft deze tekortkomingen gedurende de periode november 2021 tot februari 2022 met Rendo gedeeld, maar Rendo heeft daar nog niet aan voldaan. Voor het investeringsplan dat uiterlijk 1 januari 2024 moet worden ingediend, verwacht de ACM een verbetering op deze punten en zal de ACM dan ook toezien op naleving daarvan.

Stedin

Het investeringsplan van Stedin bevatte in eerste instantie een diverse onduidelijk- en onvolkomenheden. De ACM heeft deze aan Stedin voorgelegd, waarop Stedin het plan heeft verbeterd. Stedin heeft alle door ACM geconstateerde onduidelijk- en onvolkomenheden aangepast. Verder is het opvallend dat Stedin bij de realisaties van investeringen niet kan aangeven of deze voortgekomen zijn uit vervangings- of capaciteitsknelpunten. Stedin weet dus geen koppeling te maken tussen het investeringsplan 2020 en het investeringsplan 2022, waardoor de ACM geen zicht heeft op in hoeverre knelpunten uit het investeringsplan 2020 nu verholpen zijn. Stedin verklaart deze omissie door het feit dat de benodigde informatie niet in hun geautomatiseerde systemen is opgenomen. De ACM heeft aangegeven dat Stedin reeds enkele jaren bekend is met de nieuwe wetgeving en voldoende tijd en mogelijkheid heeft gehad haar systemen daarop aan te passen. De ACM heeft Stedin aangegeven dat zij zonder meer verwacht dat deze koppeling in het investeringsplan dat uiterlijk 1 januari 2024 moeten worden ingediend, wel gemaakt kan worden.

Met de uitbreidingsinvesteringen opgenomen in paragraaf 9.5 van het investeringsplan worden niet alle capaciteitsknelpunten van alle scenario's tijdig gemitigeerd, dit is met name het geval voor knelpunten die voortkomen uit het scenario National Drijfveer. Het aantal verwachte knelpunten per scenario en het deel hiervan dat is opgelost wordt weergegeven in paragraaf 6.2.2 van het investeringsplan. Bij de reguliere uitbreidingsinvesteringen is de situatie vergelijkbaar, uit paragraaf 6.1.2. komt naar voren dat de geplande investeringen niet voldoende zijn om alle knelpunten uit de scenario's Nationale Drijfveer en Internationale Ambitie te voorkomen. Stedin geeft aan dat zij op termijn alle reguliere en majeure uitbreidingsinvesteringen uitvoeren maar dat zij door een tekort aan uitvoeringscapaciteit moeten prioriteren. Stedin heeft deze prioritering gemaakt op basis van de kans dat het capaciteitsknelpunt zal optreden en de impact hiervan op de aangesloten.

Het tekort aan uitvoeringscapaciteit heeft er ook toe geleid dat Stedin zich focust op de uitbreidingsinvesteringen en het uitvoeren van vervangingsinvesteringen zijn tot een minimaal niveau teruggebracht. Als gevolg hiervan zullen de kwaliteitsrisico's voor laagspanning de komende tien jaar toenemen, dit zal naar verwachting leiden tot een toename van het aantal storingen.

Westland

Westland heeft een volledig en inzichtelijk investeringsplan opgeleverd. De ACM heeft op basis van het ontwerp investeringsplan een beperkt aantal punten ter verbetering aan Westland aangegeven die Westland vervolgens in haar investeringsplan heeft doorgevoerd.

4. Vervolg

De ACM heeft op basis van haar toets aan TenneT en Liander (Randmeren) voor de door TenneT beheerde netten op land een bindende gedragslijn opgelegd. Netbeheerders die geen bindende gedragslijn opgelegd hebben gekregen mogen hun gewijzigde investeringsplannen nu vaststellen en moeten deze vervolgens uitvoeren. Aan alle netbeheerders zal de ACM een eindbrief sturen met daarin wat zij van de netbeheerders verwacht aan verbeteringen voor de investeringsplannen die uiterlijk 1 januari 2024 moeten worden ingediend.

De ACM zal samen met de netbeheerders in gesprek gaan over de door te voeren verbeteringen voor de investeringsplannen. De ACM zal zich daarbij in eerste instantie richten op de scenario's, aangezien de scenario's het eerste klaar moeten zijn, willen ze nog bruikbaar zijn voor de investeringsplannen, die uiterlijk 1 januari 2024 moeten worden ingediend.